

Candida Dışı Mantarlar (Filamentöz) Biyofilm Oluşturur mu?

Semra KUŞTİMUR

Gazi Üniversitesi Tıp Fakültesi
Tıbbi Mikrobiyoloji AD

- ❖ Filamantöz mantarlar biyofilm oluşumu için uygundur.
- ❖ Çok nemli, hava ile teması olan çevrelerde yaygın beklenir.
- ❖ Substrata penetre olmaları ve üzerinde üremeleri nedeniyle; **BIYOFİLM=BIYOLOJİK MANTO**

❖ Filamentöz mantarların yüzey ilişkili üremeleri için
"biyofilm" yerine kullanılan terimler:

"fungal biomass"

"multicellular mass"

"mycelial mats"

"submerged/solistate fermentation"

Filamentöz mantar biyofilmi için önerilen kriterler

❖ Yapısal özellikler

- a. kompleks, küme şeklinde üreme
- b. yüzeyle ilişkili üreme
- c. hücrelerin hücre dışı matriks içine gömülmesi

❖ Gen ekspresyonunda değişme sonucu fenotipik farklılık

- a. antimikrobiyalere/biosidlere tolerans
- b. enzim/metabolit ürünlerinde değişiklik
- c. fizyolojik değişiklikler

BIYOFİLM GELİŞME FAZLARI

- ❖ Uygun substrata ulaşma

- ❖ Adsorbsiyon

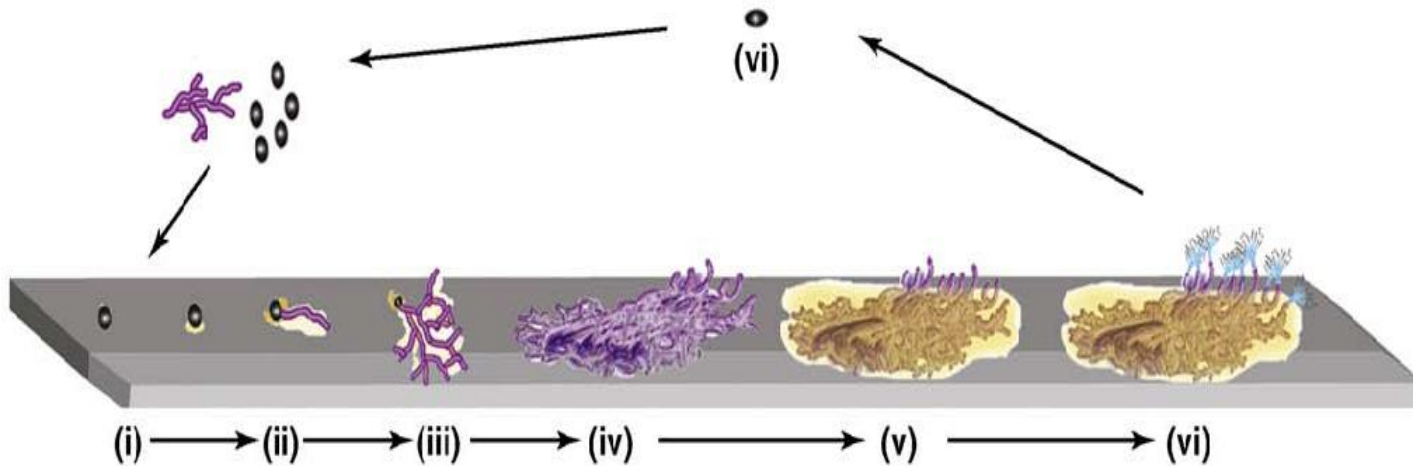
propagüllerin (spor, hif) toplanması
yüzeyle fiziksel temas

- ❖ Kolonizasyon

apikal uzama, yüzeye yayılma
polimerik hücre dışı tabaka oluşumu (ECM)
su kanallarının oluşması

- ❖ Biyofilm olgunlaşması
aerial büyüme, sporogenöz hücreler,
üremede rol oynayan canlı yapıların oluşması
- ❖ Dağılma veya planktonik faz
biyofilm fragmentlerinin ayrılması
yeni siklusun başlatılması

Harding M.W. et al 2009

Küf mantarlarının biyofilmi ile bakteri biyofilminin farklı olma nedenleri

Mantarların,

- ❖ birden fazla planktonik forma sahip olmaları
- ❖ tek hücreli olmamaları
- ❖ su ortamından çok havada bulunmaları
- ❖ farklılaşmış üreme hücrelerini biyolojik uyarıma ve çevre stresine karşı geliştirebilmeleri (özellikle seksüel yapılar)
- ❖ hiflerin tabakalar, kompleks yapılar oluşturması
- ❖ hidrofobinleri salgılamalarıdır.

Çevre ile ilgili biyofilm çalışmaları

Kum taşı

Granit

Kireç taşı

Mermer

Alçı taşı

içeren doğal kayalarda mantar biyofilmi oluşur.

Grbic ML. et al. Arch Biol Sci 2010

Biyofilmdeki yüzey aktif bileşikler:

- ❖ taşta porların su tansiyonunu düşürür
- ❖ özgül nemi deęiřtirir
- ❖ mantarı kuruluřtan, kontaminasyondan, biyo-çürütücü aktivitelerden korur

Taş mataryallerde bulunan mantarlar

Micromycetes	Granit	Kumtaşı
<i>Alternaria sp.</i>	+	+
<i>Aspergillus flavus</i>	+	
<i>Aspergillus versicolor</i>	+	
<i>Aureobasidium pullulans</i>		+
<i>Cladosporium sp.</i>	+	+
<i>Epicoccum purpurascens</i>	+	+
<i>Fusarium sp.</i>	+	+
<i>Mucor sp.</i>	+	
<i>Paecilomyces varioti</i>		+
<i>Penicillium sp.</i>		+

❖ Abu Ali R. et al. (1999)

Tahta biyodegradasyon alışmalarında;

mantarların hücre dışı musiliginöz (yapışkan) materyal
oluřturduėunu gösterdiler

Kayın ağacı çalışmalarında;

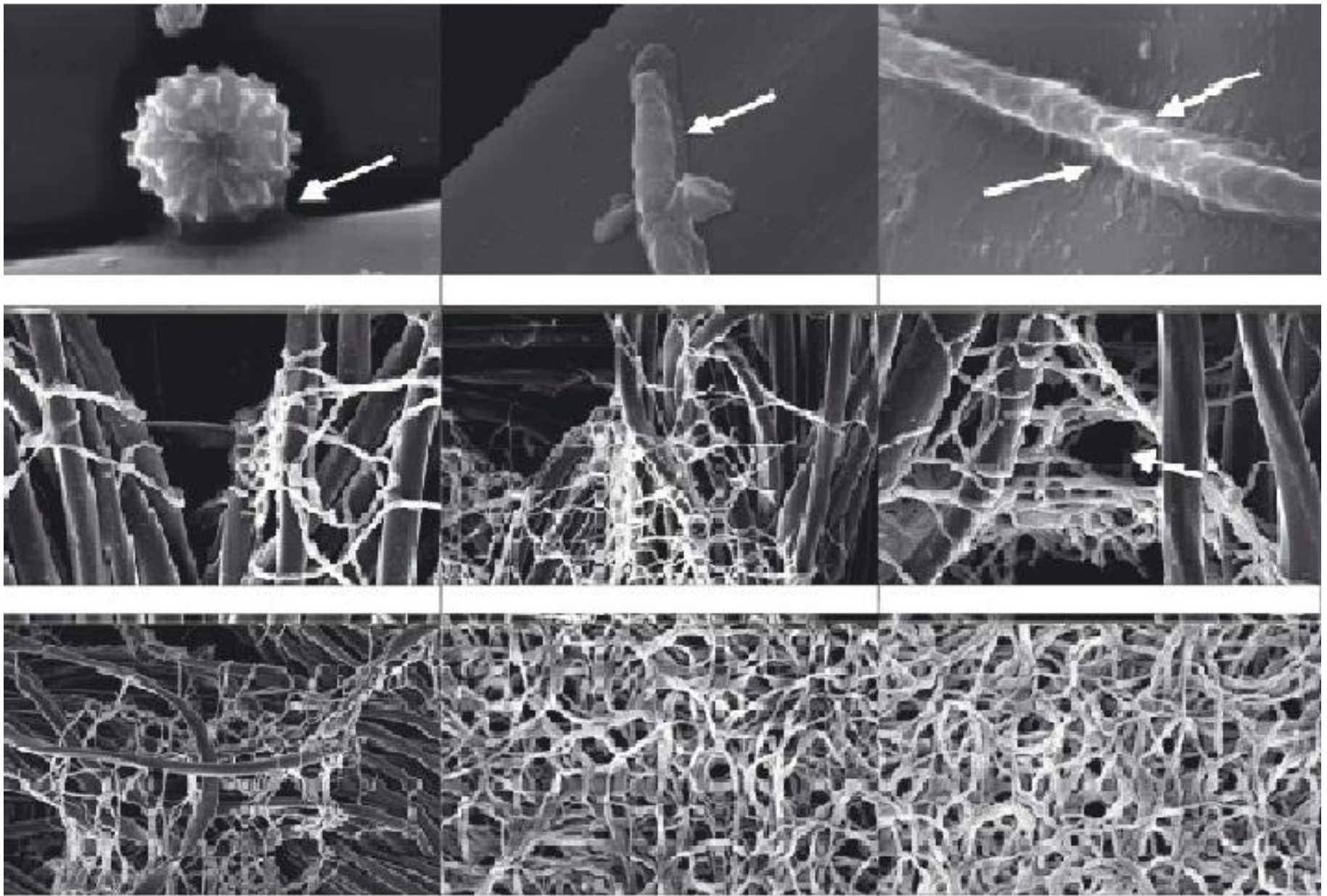
- ❖ *Coniophora puteana* ve *Coriolus versicolor* genç ve yaşlı hiflerin etrafında ECM (ekstraselüler matriks) oluşturmuştur
- ❖ β -1,6 ve β -1,3 glukan ECM'nin önemli bir komponentidir

Endüstriyel ürünler üzerinde biyofilm oluşumu

- ❖ *Aspergillus niger*'in polyester tabakaları üzerinde biyofilm geliştirdiği SEM ile gösterilmiştir
- ❖ Katı yüzeylerde *Aspergillus* ve *Trichoderma* türlerinin üremesi esnasında fenotipik değişiklikler, enzim üretimi ve salgılanması artmaktadır

Villena G.K, Gutierrez-Correa M. Lett App Microbiol,2007

- ❖ *A. niger*'in biyofilm kültürlerinde yüksek oranda selulaz üretildiği (besin, tekstil, kağıt endüstrisi) belirlenmiştir

Gamarra NN, Villena GK. Appl Microbiol
Biotechnol 2010

❖ Anaissie ve ark. (2003) alışmalarında;

Hastane su dağıtım sistemlerinde nozokomiyal enfeksiyon etkeni olabilen patojen küflerin (*Aspergillus spp.* dahil) biyofilm oluşturduklarını göstermişlerdir.

Aspergillus niger sualtı(submerged) biyofilm sisteminde:

- ❖ ECM germ tüp ve hifleri çevirir
- ❖ Biyofilm miselleri düzenli dağılımla yüzey ve iç kanalları oluşturur
- ❖ Polimerik materyalin bulunması çok hücreli filamantöz üreme ile ilişkili görülmüştür

Villena GK. et al.
Lett Appl Microbiol 2007

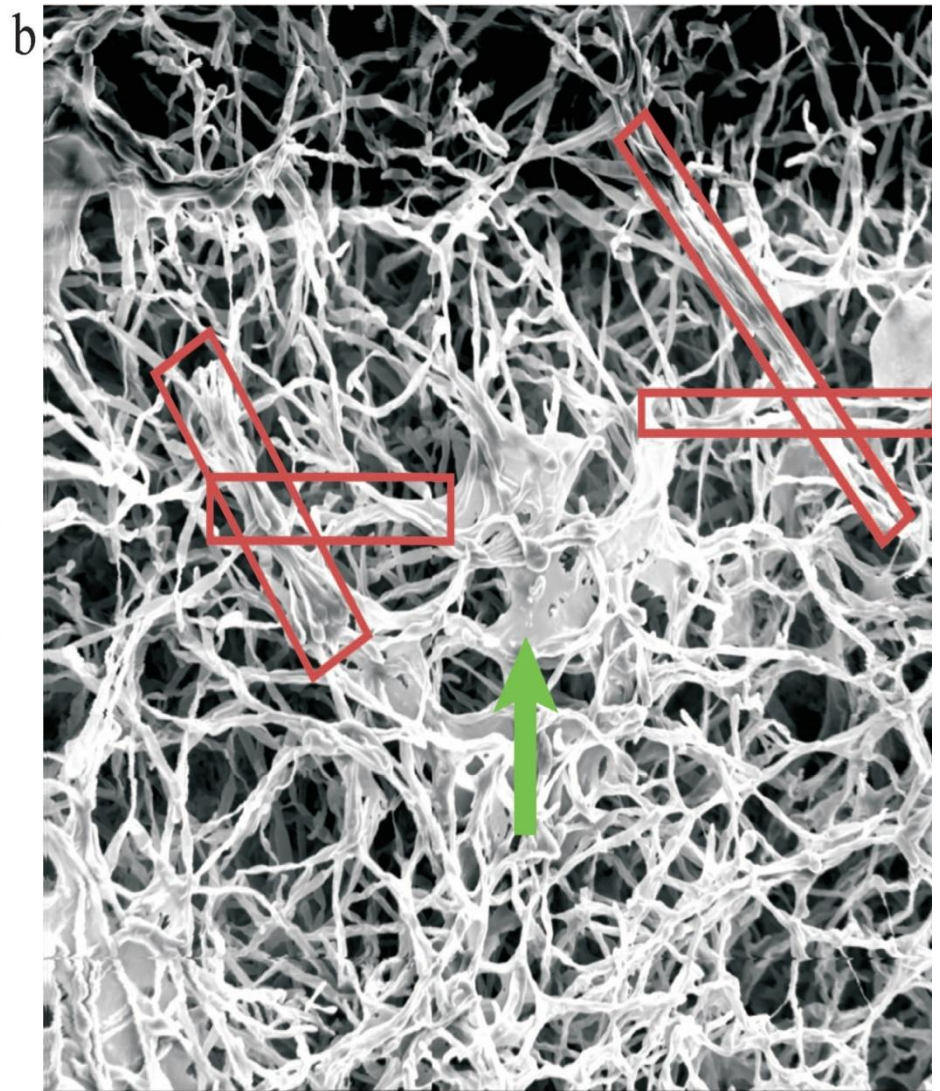
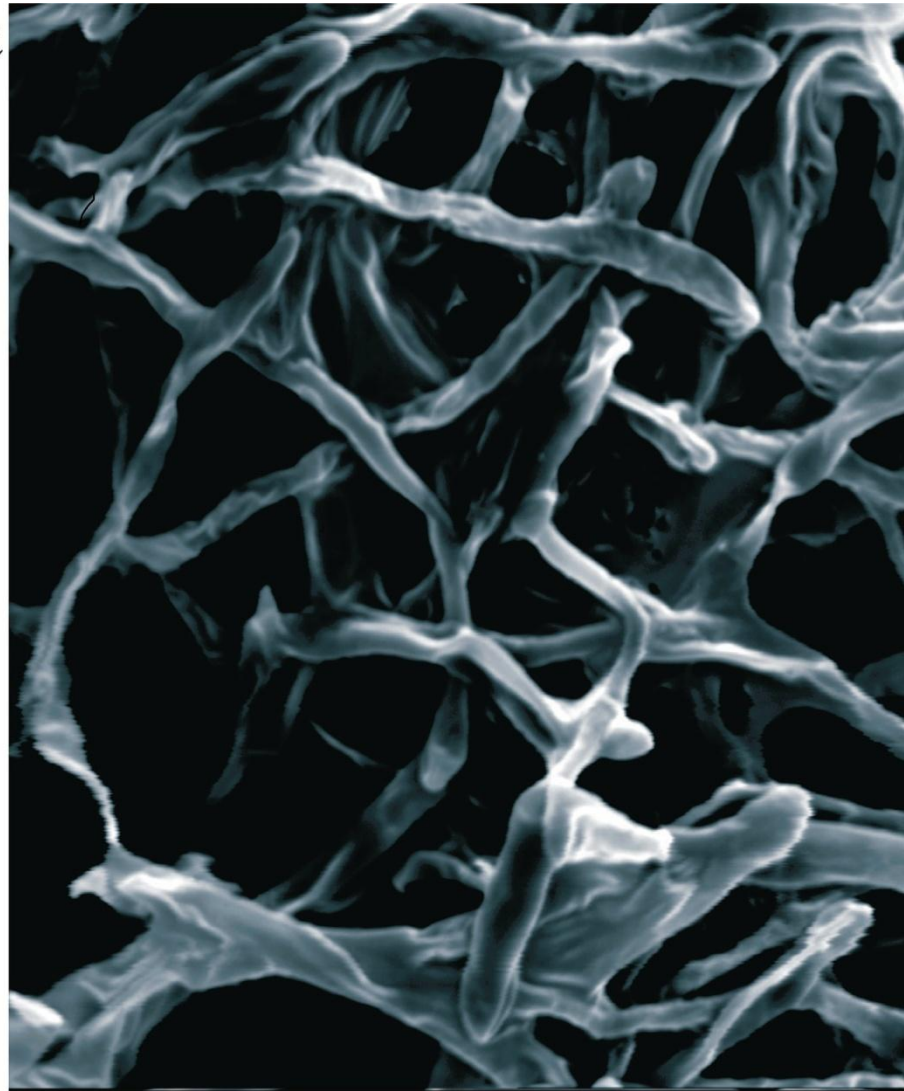
Klinik izolatlarla ilgili biyofilm alışmaları

Aspergillus fumigatus'un biofilm modelinde;

- ❖ polystrene
  - ❖ insan epitel hcreleri
  - ❖ kistik fibrozis bronř epitellerinde
- } ECM
oluşumu
kuru ağırlık
artışı

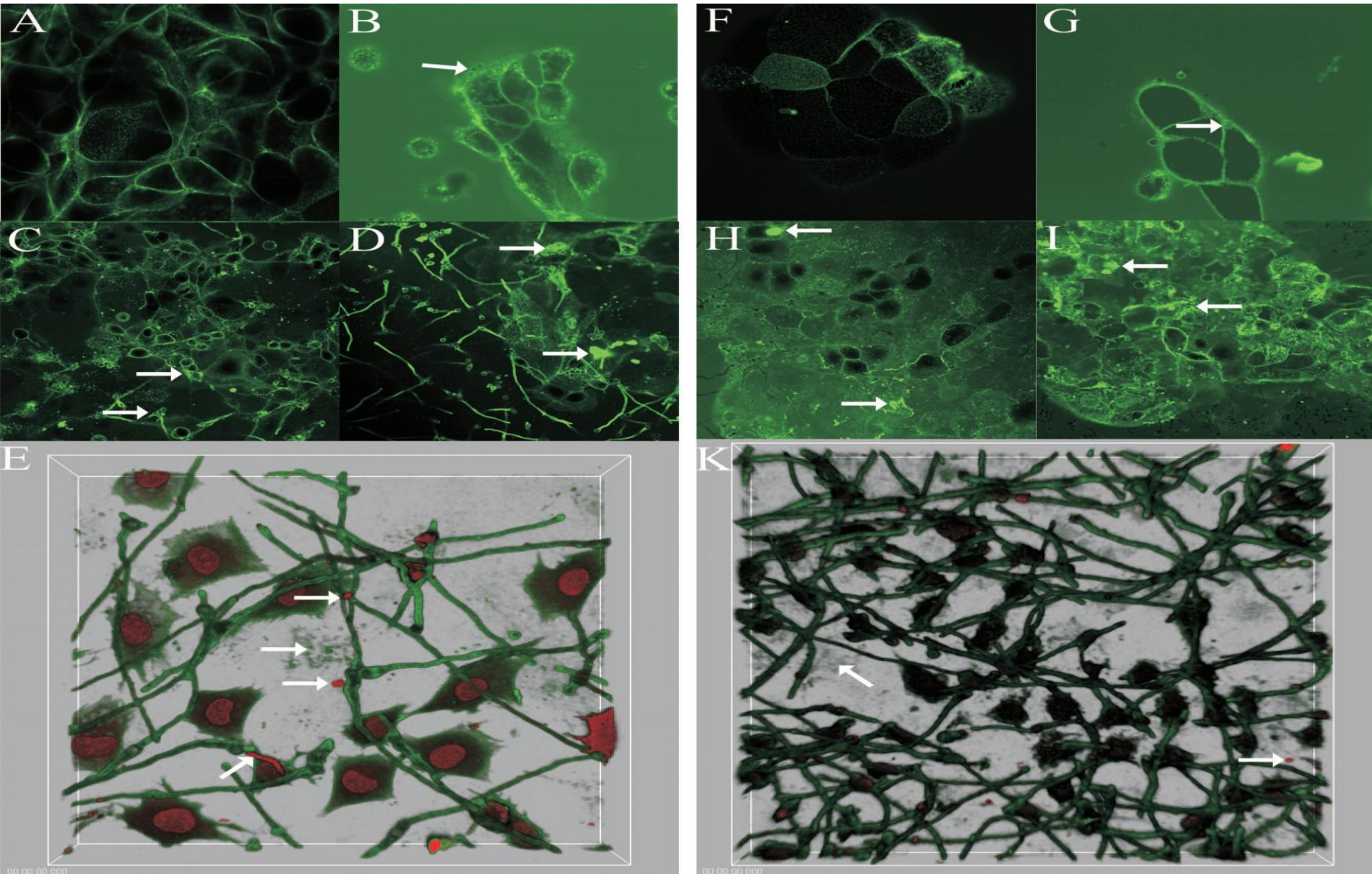
Seidler MJ. et al. Antimicrobial
Agents Chemother 2008

Seidler MJ. et al. Antimicrobial Agents Chemother 2008

Seidler MJ. et al. Antimicrobial Agents Chemother 2008

A. fumigatus biyofilm modelinde ECM katmanları:

- ❖ galaktomannan
- ❖ α -1,3 glukan
- ❖ monosakkaritler
- ❖ protein

- ❖ Hif ve çevresinde, hifler arasında ECM
- ❖ 24 saat içinde polisakkaritlerin üretimi
- ❖ Biyofilm kompleks çok hücreli kümeler olarak görülmüştür

A. fumigatus biyofilmi;

- ❖ Erken faz → germ tüpü oluşumu
yüzeye tutunma
- ❖ Ara faz → paralel-paket hiflerin dikey büyümesi
ağda derinlere ilerleme
- ❖ Olgunlaşma fazı → biyofilm stabilizasyonu
(durağan fazıda içerir)

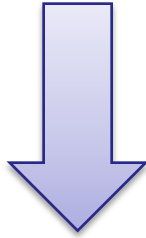

Biyofilm kültürlerinde gliotoksin üretimi indüklenmektedir !!!!

- Gliotoksin proteinleri
- Hidrofobinleri

kodlayan genler

HPLC

Gerçek Zamanlı PCR

A. fumigatus gliotoksini invivo şartlarda;

- ❖ mantarı immun sistemden korur
- ❖ aspergilloma gibi kronik akciğer enfeksiyonunda canlılığını ve devamlılığını sağlar

Bruns S. Et al. Proteomics 2010

Mantar topunda (misetoma) biyofilm oluşumu

- ❖ Hifler aglütine olur
- ❖ Çok fazla dallanan, birbiriyle sıkı ilişkide olan hifler makro koloniler oluşturur
- ❖ Hidrofobik matriks ve hif yapışkan bağlanma gösterir

Mowat E. et al. Med Mycol 2009

Kompakt hif topu ile planktonik koloniler karşılaştırılmış;

- ❖ Morfolojik değişiklikler
- ❖ Hücre dışı polimerik matriks
- ❖ Farklı gen ekspresyonu
- ❖ Antifungal ilaçlara farklı duyarlılık belirlenmiştir

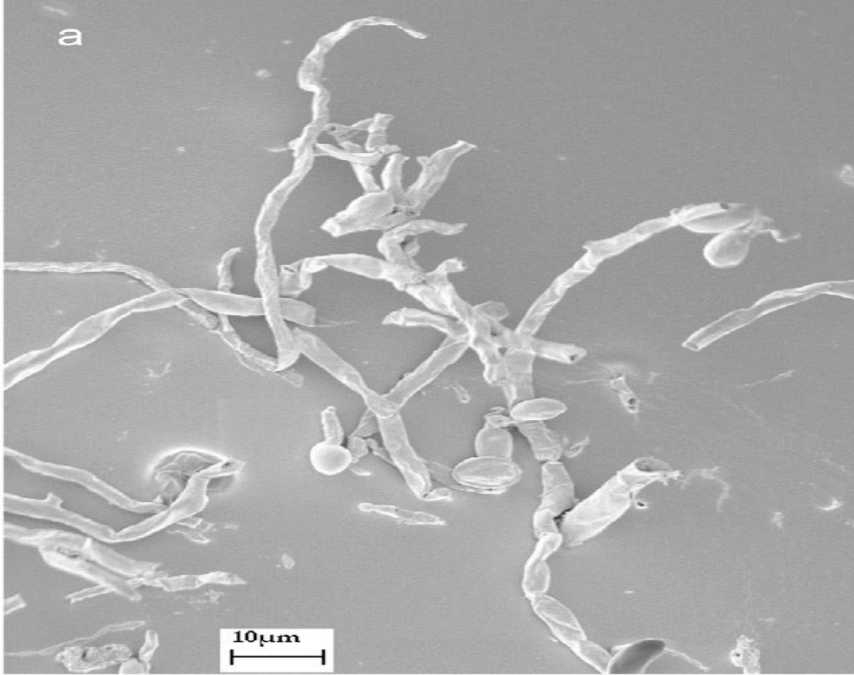

Fusarium türlerinde biyofilm oluşumu

- ❖ Keratit olgularında güçlü biyofilm oluşturdıkları
- ❖ Oluşan biyofilmin kalınlığının yapısının metabolik aktivitesinin lens tipine bağlı olduğu
- ❖ Planktonik hücrelere göre lens koruyucu solüsyonlara daha dirençli oldukları belirlenmiştir

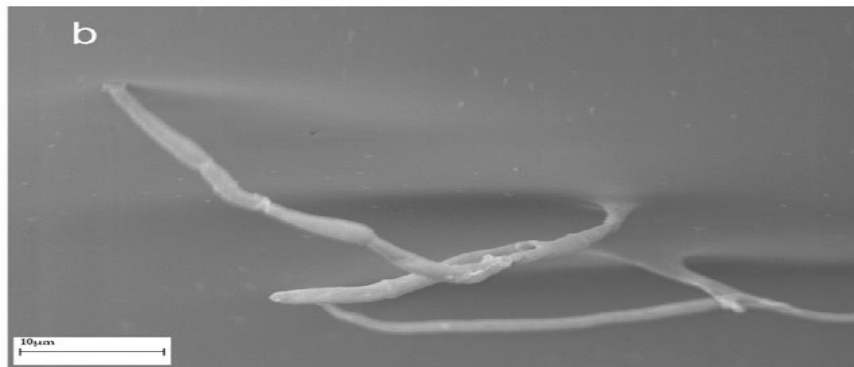
Imamura Y. et al. Antimicrobial Agents
Chemot 2008

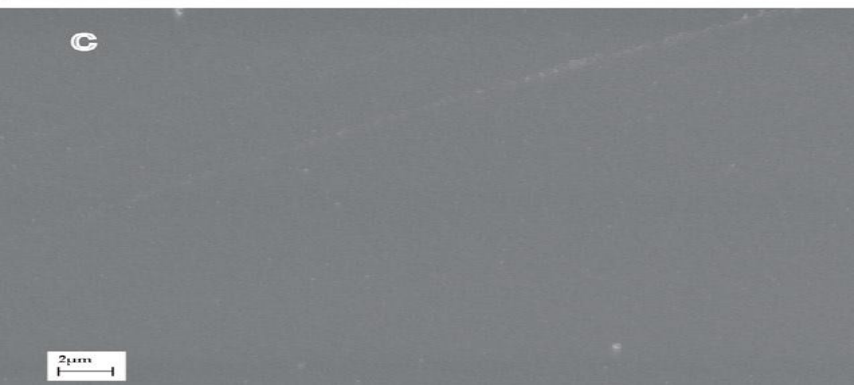

❖ Dyavaiah ve ark. (2007)
çalışmalarında;

Fusarium oxysporum
biyofilmini

Fusarium solani
biyofilminden daha dirençli
bulmuşlardır

Dermatofitlerde biyofilm oluşumu

Tırnakta dermatofitlerin biyofilm oluřturma nedenleri

- ❖ Travma
- ❖ Yařa bağlı kuruluk
- ❖ Nemin emilmesi
- ❖ Epidermis tabakasının kalkması
- ❖ Bariyer fonksiyonunun bozulması
- ❖ Koruyucu lipidlerin kaldırılması
- ❖ Mikotoksinlerin etkisi

- ❖ Dermatofitler Flo 11p yüzey glikoproteini ile tırnağa direkt tutunmaktadır
- ❖ Dermatofitomada biyofilm oluşumu özelliğidir
- ❖ Hasarlı keratinöz bölgelerde gelişir

- ❖ Canlı mantar elemanları aktif biyofilm içinde yer alır
- ❖ Klasik tedaviye dirençlidirler
- ❖ Cerrahi olarak kaldırmak zordur

Burkhardt CN. Et al. J Am Acad

Dermatol 2002

Randhawa ve ark. (2008) alışmalarında;

- ❖ Trakeal granülasyon dokusunda *Penicillium* kolonizasyonunda biyofilm morfolojisi

içiçe geçmiř hifler
kompakt miselyum

saptamışlardır

- ANCAK !! hücre dışı matriks materyali
antifungal duyarlılığın azalması görülmemiştir

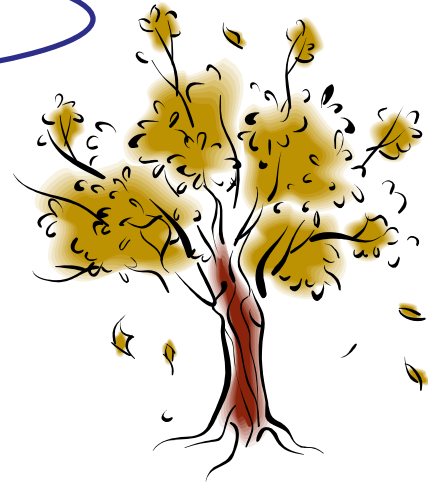

- *Aspergillus fumigatus* gibi fırsatçı patojen olan küf mantarlarının oluşturduğu

biyofilm morfolojisi

patogenez ve antifungal ilaçlara dirençteki rolleri nedeniyle

klinik olarak önemlidir

Biyofilm araştırmaları
fırsatçı kf mantarlarının tedavilerinde
yeni hedeflerin bulunmasını sağlayabilir.

Türkiye ile Japonya, şimdi daha da yakın.

2010 Türkiye'de Japonya Yılı

www.japonya2010.org

"2010 Türkiye'de Japonya Yılı" Sekreterliği

Japonya Büyükelçiliği Tel: 0312 446 05 00 / culture@jpn-emb.org.tr
Japonya Başkonsolosluğu Tel: 0212 317 46 00 / japonya2010@jpcons-ist.com

- **Moleküler Mikoloji Kursu**
29 Kasım-3 Aralık 2010
- **Simpozyum "Skin Microbiology"**
Doç. Dr. Takashi Sugita
Meiji Eczacılık Üniversitesi
Mikrobiyoloji Bölümü, Tokyo, Japonya

3 Aralık 2010,
75.Yıl Konferans Salonu, Gazi Üniversitesi Tıp Fakültesi,
Ankara
13:30-16:00

